

Posudek bakalářské práce

Název: Adaptační mechanismy lidí bez domova v počátečních fázích zjevného bezdomovectví

Rok odevzdání: 2021

Škola: Husitská teologická fakulta Univerzita Karlova

Obor: Sociální a charitativní práce

Autor: Filip Jiřík Dis.

Vedoucí práce: Bc et Mgr. Jakub Marek PhD.

Téma práce:

Student dlouhodobě pracuje s lidmi bez domova a problematika bezdomovectví byla logickým tématem jeho bakalářské práce. Co lze však ocenit je velmi úzké vyměření tématu se zajímavě zvoleným výzkumným designem. Ze strany studenta šlo o osobní odvalu a také zapálení do sběru dat v podobě získání „zkušenosti bezdomovce“ na vlastní kůži. Studenta znám jako kolegu a vím že toto téma také zpracoval do další podoby ve formě článku, přednášek a filmu.

Oceňuji také dlouhodobost věnování se tomuto tématu adaptace na ulici i když rozložení pracovní zátěže bylo nevyrovnané, což se projevilo v rychlém zpracovávání teoretické části na poslední chvíli. Volba vedoucího práce vznikla na základě naší předchozí spolupráce a mohu potvrdit zaujatost tématem i mimo konzultace k bakalářské práci.

Teoretická část:

Teoretická část má tři části. Obsah a zpracování odpovídá rozsahu bakalářské práce.

Téma bezdomovectví je věnováno menší část a je celkově sympatické, že se v rámci bakalářské práce neopakují stále stejné věty jako u ostatních prací dotýkající se bezdomovectví, kromě možná nadbytečného rozvíjení kategorií bezdomovectví typu Ethos. V tomto ohledu jde skutečně o cílenější zaměření, které odpovídá spíše psychologickým tématům než je téma sociální práce, ve které je student více znalý.

Téma emoce jsou náročné pojmout i pro studenta, který se zabývá psychologií. U studenta ocenuji hlavně propojení s praktickou částí v podobě definice emocí dle Ekmana, které využívá také ve svém výzkumném designu. Ve svém výzkumném designu operuje také s kognitivně behaviorální terapií a přístupem spojovat emoce s myšlenkami a následně spojovat to i s chováním. Tomuto zajímavému propojení by možná zasloužilo mít větší pozornost v teoretické části.

Část nazvaná chování se zabývá především adaptačními mechanismy. Obsah i zpracování odpovídá rozsahu bakalářských prací studentů sociální práce. Adaptační mechanismy a jejich výzkum u lidí bez domova jsou popsány v zahraniční literatuře. Možná bych věnoval více času a prostoru jednomu zahraničnímu článku o adaptačních mechanismech u lidí bez domova než obecné články o emocích.

Obsah a zpracování odpovídá bakalářské práci. Někerá témata zpracovaná v teoretické části odpovídají tématům věnující se v praktické části, jiná méně. V práci s textem student prokázal dovednosti, které odpovídají bakalářské práci. Ocenuji zde zpracování zahraniční literatury a přesah do praktické části. Někeré části však jako by zapomínali na téma bezdomovectví a spíše odpovídali učebnici obecné psychologie, čemu také odpovídá obsah použité literatury.

Praktická část:

V rámci výzkumu jde o nadstandartní design výzkumu, který je spíše nadprůměrem bakalářských prací. Téměř týdení sběr dat v rámci sebepozorování je skutečně v rámci studenských prací nadstandartní. Téma adaptace je zpracované introspekci, kde se student na týden odstěhuje do jiného města a zde žije jako bezdomovec. Zároveň oceňuji sebereflexi, kterou student popsal a zaznamenal a také si ověřit získané informace na dvou dalších respondentech. Velmi se mi líbilo zpracování emočního a faktického deníku, kde student se snaží zaznamenat své emoce a ty spojit s konkrétními situacemi.

Emoce jsou spojeny s adaptací výrazně čemuž odpovídá také zjištění studenta, který hledá průsečíky mezi svou zkušeností člověka bez domova a výpovědí respondentů. Student nachází zajímavé informace v pocitech smutku, strachu i radosti. Například téma štěstí, kdy se člověk spokojí i s vycházejícím sluncem může být inspirativní i v životě v rámci běžné nebezdomovecké populace. Téma osamění souvisí se smutkem a zase zlost s tématem stigmatizací, kde student i jeho respondenti jsou citiví na nezájem nebo odpor společnosti vůči nim.

Závěr práce:

Jelikož jsem byl u zpracovávání tématu po celou dobu jako výtku vidím velký časový rozestup mezi experimentem a zpracováním práce. Student asi i osobních důvodů odkládal zpracování práce. Tomu odpovídá také závěr, který je spíše obecný. V tomto asi doporučuji přečíst jeho článek v periodiku Sociální práce, kde je více cítit osobní angažovanost, případně se podívat na jeho film, kde s filmaři zpracovával svou druhou „zkušenost bezdomovce“ tentokrát v Ústí nad Labem. V rámci zpracování své bakalářské práce však nevyužil potenciál tématu naplno.

Celkové zpracování a hodnocení práce studenta:

Jde však o nadprůměrnou práci i přes mírnou zmatenost v teoretické části student osvědčil své dovednosti zpracovat téma samostatně. Lze také ocenit přesnější zaměření a výzkumný design, který je v rámci bakalářských prací naprůměrný. Rozsah práce je nad 80 stran, což odpovídá magisterské práci. **Z toho důvodu hodnotím za výborné.**

Bc. et Mgr. Jakub Marek Ph.D.